

بیر و ریه کا نی فقهیه کی گوم ۱...4...شما بار وانی

بشی چوارم/

ئینولع قیل، یان ئینولع زرائیل..!؟

لے بشی یکه م و دووم دا، ئاماژم به و کرد، که هندی که م لا و فقهی تر منیان و یک دعبایه کی م رترسیناک و فقهیه کی گوم ۱ و لادر و زر خت ترناک به هندی که لے فقهکان ناسا ندبوو.

که م مکه فقه لے یکه که لے حوچرکان، حوچری مزگوتی (ئیراهیم گردی)، گوتوبوویان ئو کوو کا فربوو و خوینی حلا، فقهیه که لے ناویان دژیا، دواتر گه ۱ و بوو به قورئانی و پاشان لائیک، خی ئوی به گام و. فقهکان به شکیان لے م دوور دکه وتند و، لے بیرم دت، لے ناو حوچر و لے مزگوتی به رزنجی کتبه کم که بوو، زرکه لے قوتا بخانه فیکری و هروها هموو قوتا بخانه فله فیله کانی تدا بوو.

منیش به وان ئو کتبه م به چند فقهیه که دگوت و. فقهیه که هبوو، لے حوچر یکه تر بوو و هاوهمان بوو و زوو و به رد وام به سردانی داهانه لمان، جا لے حوچر، کاتکه دستان به وان که دکرد، ئو ددشته در و.

دواتر ئمیش کاتکه تووشی گه انی فیکری بوو، پی گووتم: دزانی به ددشته در و کاتکه ت فله فته به فقهکانی تر دگوت و؟ گووتم: به؟

گووتی: چونکوو دترسام م شکم تکه بچت. شتکه به م، هه بته که دد م ئم لے حوچر به وان فله فمان دخوند، ئو حوچر یه م لای تدا نه بوو، فقهیه کی هاو م، مانگی م زان و ئزانی جومعه، وتاری تدا دخوندو، پشنوژی به خکه که دکرد. پشووتر م لا (جومعه)، م لای ئو مزگوت و بوو، لے قوتا بخانه ی م لاء بدو لا پلپیتانیش مام ستا بوو و وان ی زمانی عری بی و نه حو کتبه بی (ابن العقیل) ی په دگوتین، ئو کتبه ی، به هی زحمه تی و، من به گاته و شخی په م دگوت (ئینولع زرائیل) و فقهکان و خوند کاراکان زر په دکه نین که وام دگوت.

ئم ئو کتبه، که چوار به رگ بوو، دوو به رگی یکه م و دوو ممان لے

قوتا بخاننای ئایینی دځوځند، لځکځلځځی شځریعځش، دووبارځ، هځرساځ و بځرگځکیان دځخوځند، حځققځت دځبوا تځنها لځکځلځځی شځریعځ بخوځندرځت، هی ئاستی قوتابی ئامادځیی نځبوو.

دواتر و دواي ئځوځی ئځمځ لځوځ نځماین، گووتیان قورسځ و ئځو کتځبځیان لځ قوتا بخاننای(پځلپیتانای)لابرد و کتځبکی تری زمانی عځرځبیان هځنا شوځنی. لځ کځلځځی شځریعځ و بځشی شځریعځیش، تځنها لځ هځردووک قځناغی یځکځم و دووځم هځشتیان، لځ سځیځم و چوارځم لایان برد، بځځام لځ بځشځکځی ئځمځ، بځشی بځماکانی ئایین(أصول الدین)و بځشی خوځندنای ئیسلامی(دیراسات الاسلامی)، هځر وځکوو خځی مایځوځ و هځر چوارساځ خوځندمان.

بیرمځ لځ پځځی دوانزځ، فځقځکان، ئځو ځځځی، ئځزموونی ئځو بابځتځمان هځبوو، ځځکځوتین، ئځگځر پرسځکان قورس هاتبوویځو، وځام نځدځینځو و هځموان هځځی ئځزموونځکان جځ بځځین، بځگوومان وځکوو ئځمځ چاوځځوانمان دځکرد وابوو، هځموان دځنگمان هځځځی و گووتمان کاکځ کځس وځام نځداتځو، وځزیری ئځوقاف، ئځوکات(کامیلی حاجی عځلی)بوو، لځسځر پشکی بزووتنځی ئیسلامی وځزیربوو، گووتی بځس بځدځنگ بن، ئځو یځکځو دځنمرځ بځ ئځو، لځو لځی کځ دځځځن داخل نځبوو و هاتووځتځو، ساځی پځشووتریش فځقځکان هځمان بځزم و فځرتځنځیان نا بوویځو.

باسی مځلا جومعځم کرد،

مځلا جومعځ، مځلایځکی تا بځځیت هځمن و زیرځک و بځځځزبوو.

من ئځو کات لځ حوچرځی مزگځوتی عځلی سځرانای دځمامځو،

پځځی یانزځ بووم،

جا مزگځوتی بځرزنجی و عځلی سځرانای، زځر لځکتری نزیک بوون، زځر جار بځیانی، بځ جادځی ئځلباندا، دځځځیشتم بځ قوتا بخاننای مځلاءځبدوځلا پځلپیتانای، کځ دځکځوځتځ نیوان هځردووک مزگځوتځکځ، جادځی ئځلبان دځځم.

مځلا جومعځش بځو ځځگایځ دا دځځځیشتم بځ هځمان قوتا بخاننځ، مځځاو فځقځ، یان مامځستاو قوتابی، دوو بځدوو و بځ دځم قسځکردنځو، پځکځو دځځځیشتم بځ سځواف، سځواف زځر دوور نځبوو، چوارځگځک دځبوو بځ پځ، ئځمځ هځردځمانگووت سځواف، ځاستځ قوتا بخاننځکځ، ناوی پځیما نگای(مځلاءځبدوځلا پځلپیتانای)بوو،

لځ سځرځوځیدا، بینای مزگځوتځکځی سځواف بوو و ژځرځوځیشی قوتا بخاننځکځی ئځمځبوو، بځیځ لای خځځک بځو ناو مځشهوربوو و تا نځتگووتبا سځواف کځس نځیدځزانای کوځیځ.

دواتر مڻلا جومع نازانم به لڻو مزگوت تي به رزنجي نه ما ، ٿڻو به لڻو وي من به ٿڻو مزگوت و حوجرڪي ٿڻو.

جا لڻو حوجرجه،

ٿڻم سه فق ٻووين، به و فق ڀڄڻا، ڪڻ لڻوان تي فلس فق، ايد ڪرد به ڊرڻو، لڻ حوجر ڀڄ ٿرڻو، و لڻ زڻر به ڪات و ڊرڊوام هڻر لاي ٿڻم ٻو، ڊ ٻووين به چوار. ٿڻو ڄڻم: جا به لڻ ڀڄڻم به به رزنجي، من سه ساڀڻ لڻ حوجرڪي مزگوت تي(حاجي به ڊري ٻووم)، دواي ٿڻو لڻ مزگوت تي ع لي سڻراني نه مام. ٿينجا دواتر هاتم به مزگوت تي به رزنجي، ٿڻوڪا تي ڀڄڻم به ٿڻو.

من لڻ ڪڻ لڻي زانست ٿيسلامي ڪان ٻووم، ٿڻوان ٿيريش، ڀڄڪ ڪيان لڻ قوتا بخا نه ٿيسلامي مڻلا فاي زبوو، دوو ڪڻ ٿيريشيان لڻ لڻ قوتا بخا نه ٿاينني مڻلا ع ڊولڻا ڀڄڻي ڊيان خوند و به مان ٿڻو لڻ به رزنجي ڊماينڻو.

هڻ ٿڻ ڪڻر ٿڻو حوجرجه، مڻلاي ڀڄڻي ڄي هڻ ٻواي، لڻ سڻر مڻلاڪي وڻزار تي ٿڻ وقاف و مڻلاڪڻ ڄڻ سڻر ٿيسلامي سياسي ٻواي، ٿڻو هڻرگيز، ڀڄڻي ڊڻ ڊاين ڪڻرڪي ٿاوا مڻزن و ڪارڪي لڻو شڻو ڀڄڻ و مڻرسيٺاڪ، لڻ ناو حوجرڪي ڊا بڪڻين و فلس فق به وان ٻخوڻين.

سڻ ٻارڻ به ٿڻ لڻ به ڄڻ ڪاني داهاتو ٿامائڻ به ٿڻ ڊڪم، لڻ سڻر ڪڻ ٻي دوو ڪڻ سيڪڻلار، ڄڻ لڻ حوجر، لڻ لايان مڻلاي ڪي ٿيسلامي و ڊرڪراوم!

ٻڳوومان لڻ ناو مڻلاڪان و فق ڪان و ٿيسلامي ڪان و سڻ لڻ في ڪان به گشتي ٿوانين ڪي سڻ ڪت و هڻ هڻ و ٻا و هڻ، به وي ڪڻ فلس فق مڻرڻ شت ڊڪات و سيستمي ٿڻ ٿڻ ڊڪات و بيرڪرڻ و ڊڻو ڊڻ و شت ڪي زڻر به ماناي و فلس فق و لڻ ٿيڪ، هڻ ڄڻ به سڻر ٿاين و،

بيرو ٻاوي به وادار لڻ ڊڪن. به يه ڄڻ ٿڻ و مڻرڻي به وادار ڊڻ ٻڻ ڄي لڻيان به دور بگرت. ٿڻ نانڻ لڻ ڪڻ ٿڻ هڻ ڊڪ لڻ ڀاوي ٿاينني ڦڻ ڦڻ مڻتاليزم ڪان سڻ ٻارڻ به فلس فق و لڻ ٿيڪ گوٽوويان: (من منطق، تزندق)، يان گوٽوويان (علم لا يفهمه الغبي، ولا يحتاجه الذكي!)